A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉGNEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBÖL *Szeredán* 20. *Augustusb.* 1788.

Hádi-környüllállások és Történetek.

A' múlt hónapnak 29-dikén azt irják a' *Rákóvitzai* Táborból; hogy ez elött egynéhány napokkal a' Szabád-seregbéliek 8 Törököket és 14 Lovakat fogtanak vala-el; kik között egy Török Kurir-is találtatik; kinél sok idegeny Országokra szólló Levelek valának; és edgyet a' többi között a' Velentzei Társaság' fejéhez kiván vala vinni a' borittékon lévő homlok irás. Ezen Levelek leg-ottan le-pétsételtetének és edgy Kurir által ő Felségéhez a' nagy Táborhoz küldötének. — Már arról

 tsal-

tsalhatatlan tudoſitáſt vett a' nagy Tábor és annak feje a' F. Tsáſzár, egyeneſsen *Monténegróból*, hogy a' mi ott lévö Májorunk *Vukáſsovits* Ur a' magával vitt 200 vállogotott Tsáſzári katonákkal edgyütt friſsen vagyon, és a' lakoſok mind hozzája tsatolták magokat. Ezek miben munkálódjanak? meg-tudjúk ezután. — Két napoktól fogva azt ſúttogják itt Bétsben alattomban, hogy a' Török Vezér 150 ezered-magával a' Bánátba bé-ütött vólna; de ez annál bizonytalanabb, mennél laſsabban ſuttogják a' hirt (hátrább meg-látjuk honnan ſzármozott ezen hir.) — Ezt egyeneſen a' Bánátból Méhádiából irák ezen hón. 7-dikén, hogy ugyan ezen napon egy véghetetlen tsorda Török, kiknek ſzámát némellyek 10-ezerre-is vetik, az *Allion* hegyén kereſztül bé-ütöttenek *Supponckbe* és a' mi *Ó-Orſovánkba* és ott tsak nem mindent öſzve-égettenek. A' *Vürtenberg* Dragonyoſsai és a' *Devins* gyalog Sergének edgy Batalioma, kik itt közelebb valának véres verejtékkel tsatázának. Azt irja a' tudóſitó, hogy ez a' történet eddig igaz; de a' következendö poſta napig bövebb környüllállását nem adhatja a' dolognak — itt-is várakozzunk hát. — Temesvárról ezen hónapnak 10-dikén vettünk Levelet, mellyben a' fellyebb történt dolgokról ſemmi emlékezet nem lévén, tsak az jelentetik, hogy éppen azon napra várják vala ö Felségét Temesvárra Feldm. *Láſcival* edgyütt, és ha valamely különös történettöl meg-nem fog gátoltatni, mégyen ö Felsége innen *Lugoſon*, *Karánſebeſen* kereſztül a' Vas-kapú-felé — — és azon egész Környéket meg-fogja tekinte-

ni.

ni. — Itt nálúnk, szól a' Temesvári író, a' feletébb nagy hévség után hirtelen következett hüves éjszakák sok hideg-lelést okoztanak; mely meg-tetszik abból, hogy az itten lévö Tábori betegek házában 1300 betegek feküsznek, és azok között tsak egy meg-sebesittetett találtatik, a' többi többnyire mind kideg-lelösök; kik ugyan nem igen halnak; de nagyon el-erötlenednek. — Itt vagyon a' második Levél-is *Méhádiából*, mely egy nappal a' másiknál késöbben az az ezen hónapnak 8-dikán érkezvén, ezt foglalja magában: „A' mi *Suppanek-nél* lévö Sergeink tegnap hajnali 2-óra tályban az ellenségtöl egyszer-smind 3-felöl kemény ágyuzásokkal és irgalmatlan tüzeléssel támodtatának-meg, kikröl azt tartják, hogy még egy éjtszakával az elött már keményen ezen ütközethez készültenek vala. A' mi Sergeink hátra húzák magokat a' parantsolatra azon-kivül, hogy tsak a' pistollyát-is valamellyik el-tsakkantotta volna. Ekkor a' Törökök tsordástól takaradván a' hajókon-által, a' mi hátráló népünknek utánnak eredtek: azokat el-szélesztették: 13 ágyujikat el-vették, u. m. 6-tat *Devinstöl*, 6-tat az *Illyriai* Oláh Regementtöl, 1-et *Rájszkitöl*: elvevék és el foglalák az eleséget hordó Tábori-szekereket minden azokhoz tartozó lovokkal; embekkel, és készen meg-sült 8000 kenyerekkel edgyütt: el-prédálák a' *Rájszki*, *Devins*, *Illyriai* Oláhok és a' *Vürtemberg* Sergének Sátorit és más felkelhetö jószáginak nagyobb részét. A' mi népünkben itten nevezetes kár esett. A' *Rájszki* Sergéböl el-estek Kapitány *Wainert* és Zászlótartó *Fridrik*;

meg-sebesittettek pedig: fö Hadnagy *Knöpfel* és *Lusitzki*: a' többi még nints tudva (*talám a' Hadi-tanátstól ki-adandó hirekben majd bövebben meg-kapjuk*) *Suppaneket* és *Ó-Orsovát* a' Törökök azonnal meg-gyujtották 's el-égették; már ma a' hegyekre és környékekre menvén, a' vigyázat kunyhoit égették-fel; nevezetesen egy ellenséget vigyázó *Meseritz* nevü hegyre a' mái napon fel-menvén, az örzö-házot meg-gyujtották, a' mi ott vólt 150 emberböl álló örizetünkröl pedig azt sem tudják hová lett; mert azok közzül még tsak egysem jött-visszza hirmondoni. Egy más tsorda Török más-felöl nem meszsze megint a' mi Komondonkra ütött, honnan mi ma kemény ágyuzást hallottunk. Nékünk ott a' *Brekhainville* Sergéböl 1 Pataliom, az *Illyriai* Oláh Regementböl 1 Kompánia és egy Pattantyus Hadnagyunk vagyon, a' hozzá tartozó ágyukkal és legénnyekkel edgyütt; reményljük, hogy talám ezek az ellenséget vigyázóbban fogották légyen; azonban még erröl semmit sem tudunk; azt pedig bizonyosson irhatjuk, hogy a' Törökök még ma-is *Suppaneken* és *Ó-Orsovában* vagynak. Ezen történetnek környülállásaira még sokkal többet fogunk hallani. — Most indultak meg a' kemény hirek Bétsben; de a' mellyek még mind tsak suttogva járnak, és a' mellyeknek — Isten örizen! — hogy fele-is igaz légyen. Azt suttogják ugyan-is némellyek, hogy a' Hertzeg *Koburg* Tábora meg-verettetvén az ellenségtöl, 8-ezeret vesztett vólna; de ezzel tsak halgassunk 's ne hidjük mind addig, mig bizonyos tudositást nem veszünk; mert igy nem igen jól vettük vólna-meg *Khotzimot.*

mot. Hogy Jassiban máig-is benn a' Török a' bizonyos.

Lássuk észak-felé hogy foly a' dolog?

A' Dánus Udvar, a' Muszkának, az 1781-béli kötés-szerént ki-állitott segitö Sereghez, még némely hajókat egész készülettel fog rövid idön küldeni; söt Dániának minden szárazon lévö hadi Sergei készen állanak, hogy a' hol a' szükség kivánja szolgálatot tégyenek; a' Dánus Koronára választott Hertzeg azokat Norvégiában szüntelen gyakorolja, a' ki rövid idön Koppenhágába váratik. — E' szerént a' Svéd Udvar a' Dánustól segittséget nem várhat, mindazáltal ollyan bátorsággal folytatja a' hadakozási; hogy más Udvarokban való bizakodását könnyen által lehet látni. A' Svéd Brigadér Báró *Hastfehr* Nilsot Várát, még mind ostrom alatt tartja; a' Váron-kivül már az egész Várost el-foglalta és beléje szállott. Svéd Generál *Armfeld* a' Tenger-kebele-melyékén a' Muszka tartományokba bé szállott, ottan egynéhány örizetnek helyét (*Poszt*) el-foglalta; a' mely örizetek között leg-nevezetesebb az, a' mely *Pitisnek* neveztetik. Ennek el-foglalása ment véghez ezek által: a' *Nilandi* gyalogok közüll egy Batalion két ágyukkal, és a' *Káréliai* Dragonyosok közüll egy Svadron; kiknek véletlen oda érkezésekre a' Muszkák fégyvereiket le-hányták, és többnyire a' Svédek által el-fogattanak. Maga-is a' Svéd Király 3-dik *Gustav.* Juliusnak 9-dikén a' Generál *Armfeld* Táborába ment, az ott lévö Kordont meg-tekintette, és 12-dikén Helsingforsba visszza jövén, rendelést tett; hogy az *Arm-*

feld Táborának erősítésére még 2-Batalion és elegendő ágyuk küldefsenek. A' Tengeren már Juli 12-dikéig a' Svédek két Mufzka hajókat fogtanak el, melyek közüll edgyikben 26. a' másikban 32. tizenkét fontos gollyóbifu ágyuk valának; ezek 445 Mufzka foglyokkal és minden azokhoz tartozó dolgokkal Sveaborgba vitettek: Helfingforsban pedig-len már az el-fogott Kereskedő Mufzka-hajóknak fzáma fokra nevekedett. A' Svéd Király minden Uralkodóknak a' magok Követeik által tudtára adta, hogy maga a' fel-fegyverkezett egy réfzre fem hajlóságnak (*neutrálitás*) Törvényeit melyek 1780-ban meg-erősíttettek nem fogja meg-rontani. — — A' Svéd Pétersburg körül van, és *Katharina* el-ment onnan.

A' Fő-Hadi-Tanátshoz jött jelentések.

(**) *A' Tóth-orfzági Tábortól Podvinból Aug. 6-dikán költ:* Minden-felöl hirül hozatván, hogy Bosniából a' Törökök Serviába tsoportonként takarodnának által, és ottan a' Szabáts körül lévő helységekben mindennémü ártalmakot vinnének végbez; tehát a' Szabad-fergefeknek egy réfze, bizonyos fzámu Stuttzofokkal és a' Pétervárádi Határnokokkal, Kapitány *Oreskovitsnak* és Fő-Hadnagy *Rátkovitsnak* kezek alatt, Bagátits és Lippolift nevü Falukba, a' Jeretzi hidhoz, és a' Ríkog erdejébe elosztattak: ollyan rendeléfsel, hogy az ellenségnek azon helységekbe való jövetelét a' mennyiben lehet akadályoztafsák. Ezek Auguft. 3-dikán mintegy ezer, nagyobb-réfzént lovas Törökökből álló Seregre találtanak, azokkal tsatázni kezdettenek, és már mind a' két réfzről fokan el-eftenek vala; midőn a' miéink

az ellenségnek felesebb száma és vakmerö bátor vitézsége által el-széllyeztetvén, 24 Stuttzosok, 74 Tóth-országi Szabad-sergesek, söt magok-is Kápitány *Oreskovits*, és Fö-Hadnagy *Rátkovits* az ellenségnek fogságába esének. — Azok a' Sergeink, a' melyek *Leszniczának* és *Szabátsnak* határára a' gabonának le-aratására küldettenek vala; az ellenséggel egynéhány izben tsatáztanak, de azokat magoknak kevés károkkal mindenkor viszsza-verték: a' gabonát pediglen a' körül lévö falukból ki-hajtott parasztok által serényen le-arattatván és szekerekre rakatván, mi hozzánk által takaritották.

A Muszka és Tsászari edgyesült Táborból Khotzim mellöl August. 7-dikén költ: Midön a' Khotzimi Várban Ostrom alatt lévö Törököknek Hertzeg *Kóburgtól* Gróf *Soltikovval* meg-edgyezöleg engedtetett fegyver nyugvásnak ideje, Aug. 5-dikén reggeli 8-órakor ki-tölt vóna; Követek jövének-ki a' Várból illyen izenettel: hogy ök a' Várat még fel-adni nem akarják, mivelhogy bizonyoson értésekre esett, hogy *Ibrahim* Basa 30-ezerrel nekiek segittségekre jövöben van; és már Botusánig el-is érkezett: azért ök még 10-napi fegyver nyugvást kérnek; és ha az alatt sem érkezik segittségek, azután fel-fogják magokat és a' Várat adni. Ezen kivánságok ö nékiek meg-nem adatván, még azon napon a' Bráhai Sántzból a' Várnak lövöldözése és ostromlása ujjonnan el-kezdödött. Mind azok a' kik Khotzimból mi hozzánk által szöknek erösitik, hogy miólta a' múlt hónapban tett ostrom által a' Magazinumok el-égtenek; az-ólta a' Várbélieknek na-

gyobb réſze azon égésből ki-ragadozott pergelt füstös gabonával él: melly miatt ſokan betegségbe és tsak nem éhvel halásba esnek, a' mint az által ſzököknek ſzinekből és erötlenségekből is lehet látni; még-is a' Várat meg-átalkodott vakmeröséggel ól-talmazzák, és fel-adni az utólsó ſzükségig nem akarják.

A' Horváth-orſzági Tábortól Tserovliániból Aug. 11-diken költ: Auguſtusnak 9-dik napja vala arra határozva, hogy a' mi Sergeink a' Török Dubitzának Sántzaira üſsene: ezen tzélra 9-dikén eſtve, az Unna-vizén lévö hajókra épült hidunkon fellyül még egy hid kéſzittetett, és éjfél után mindenik hidon a' ki-rendelt Sergek által költöztenek illyen rendel. Generál *Brentánónak* ollyan parantsolatja vala, hogy a' Török Tábort, és a' Tábor eleibe keményen fel-kéſzült 3 Battériákot hátulról támadná-meg; melyekre a' rendelés-ſzerént, a' Preiſz Sergének 3-dik Batalionjával, és a' Várasdi Kereſztefekből egy Batalionnal, a' melynél valának az ágyuk, és a' melynek Stuttzoſsai a' jobb ſzárnyán állanak vala, a' hid sántzával által-ellenben lévö erdös hegynek tetején kereſztül menvén az ellenség' Táborára, hátulról rá-is ütött. Grál. *Kaltsmid* a' Táitsmáiſzternek 3-dik Batalionjával és egy Batalion Várasdiakkal ugyan azon hegy-tetején *Brentánónak* nyomában érkezett, és a' magáéit ſzüntelen kvarréba tartotta, hogy ha ſzükség az elsöket fedezheſse: azon hegynek allyán elé nyomult a' Hertzeg *Ferdinándnak* 3-dik Batalionja 3-ſzakaſzokban az ellenségnek elsö Battériája felé, hogy a' hol Generál *Brentánó*

az ellenségre rá-üt; ottan segittséggel lehessen. A' tér-helyen elé nyomult Generál *Bubenhoven* egy osztály *Valdek* Dragonyosokkal, és egy osztály *Kinszki* könnyü lovasokkal kvarrénak óltalmazására. A' hid-sántzán kivül pediglen a' Ferd. *Toskánának* egy Batalionja kvarréba állitva, és egy osztály *Kinszki* Húszároktól közben vétetve tartaléknak hátra hagyatott vala. A' mi hidunknak Sántzában állott 3 Kompánia *Pellegrini*; a' hidon innen pediglen a' hidnak örizetére Generál *Schmakkernek* keze alatt, ugyan 3 Kompánia *Pellegrini*, és egy Batalion *Bánál*: valának tétetve. Az Unna-vizének partját a' hidon alóll, a' mi azon partra ki-szegezett ágyuinkat, a' mi Dubitzánkat, és annak Batteriait, a' 2-dik Bánál Regemetnek egy Batalionjával, és egy Batall. Varasdi Keresztesekkel Generál *Schlaun* fedezte. A' miéinknek bal-szárnyán állott Generál *Schindler* ezen Batalionokkal *Langlois*, *Stáin*, *Tillier*, *Eszterházi Miklos*, ezen-kivül 2-Osztály *Valdek* Dragonyosok, és két Osztály *Gréven* Húszárok: ezeknek-is egy része a' vizen keresztül menvén, az ellenségnek jobb-szárnyának ellenében meg-állottak; mind a' bal, mind a' jobb szárnyán a' mi ki-rendelt Sergeinknek valának Szabad-sergeseik-is, hogy mihelyt a' *Brentánó* Serge az ellenségre rá-üt, mingyárt a' Szabad-sergesek éljenek az alkalmatossággal. E' szerént Generál *Brentánó* és *Kaltschmid* az ellenséghez reggeli 4-órakor meg-érkezvén, mingyárt a' *Práisz* Batalionja az első Török Battériára rá-ütött: azonban az oda érkező félben lévő fő Hertzeg *Ferdinánd* Batalionját a' lovas törökség

hir-

hirtelenséggel körül vevé; de ezen Batalion 3-szor meg ujjitott rá-ütését azon ellenségnek ollyan állhatatos vitézséggel fogodta, hogy öket az ellenség meg-nem bonthatta; söt a' mi kvarrénknak és lovasságunknak közelitését látván az ellenség, visszafa húzta magát. Mikor a' mi kvarrénk és lovasságunk a' Török Battériákhoz meg-érkezett, már akkor a' *Práisz* Batalionja az elsö Battériát meg-vette vala; a' *Keresztesek* Batalionja pediglen a' Török Táborra ütött vala, és leg-keményebben folytatta az ütközetet: de a' Törökök minden-felöl ollyan vitézül ellent-állottak, hogy az ütközet egész napon estvéli 6 óráig tartott, mig a' miéink a' 2-dik és 3 dik Battériákot-is el-foglalván, a' Törököket annyira szoritották, hogy minden Sántzaikot és egész Táborjokat kénteleníttettek a' miéinknek-által engedni és magokat egészlen hátra húzni. Illyetén képpen minden Generálok Stab-Tisztek, és mind az allattok valók-is az elejekben szabott rendet meg-tartván, az egésznek mindenik része, egyenesen a' tzélnak el-érésére szolgált; és az egész ütközet ollyan szép rendel ment véghez, mint valami parádé piatzon való fegyveri gyakorlás. Az itten magokat jól viselt Sergeknek némünémü meg-jutalmazására, a' mostan ott vezérlö Generál Báró *de Vins*, az egész Török Tábort a' katonaságnak által-engedte. Ezen ütközetben részünkröl ezen következendö kár esett: a' *Ferdinánd* Batalionból 8 el-esett, 6 meg-sebesittetett; a' *Preiszéból* 5 el-esett, egy Tiszt és 12 köz-ember sebeket kaptanak; a' *Keresztes* Batalionból 8 hólt egy, Tiszt el-fogatott, a' kinek ne-

vét

vét még meg-nem tudhattuk, egy Tiſzt pedig len és 22 köz-ember meg-ſebeſittettek; a' *Táitsmáiſzteréböl* 1 hólt, 2 ſebes; a' *Ferdinánd Toskánáé*' ból 1 ſebes; a' *Sz. Györgyéböl* 2 hólt, 5 ſebes; a' *Kinſzkiböl* 1 hólt, 3 ló, és egy ſebes; az Agyuſok közül 1 ſebes; mind edgyütt tsak 27 ten eſtenek-el, és 55-tön ſebeſittettek-meg. Az ellenség réſzéröl nem lehet meg-határozni az el-eſteknek és ſebeſseknek ſzámát, de valósággal nagy ſzámmal eſtenek-el, a' mint a' Sántzoknak által engedéſekor rakáſſal lehetett a' hólt Törököket látni. Már moſt ez az emlékezetes Dubitza ugy öſzve van lövöldözve, hogy tsak nem egy rakás höhöz haſonló, még-is ezen jelentésnek napján még a' Törökök fel-nem adták vala. (**)

*

Midőn a' mi moſt indúlt Kurirunkkal éppen eddig kéſzen vólnánk, érkezik Vasárnap eſtvére a' Staféta, mely Bétsben még a' hideg-lelösöket-is meg-örvendezteté: „ Ama vérrel feſtett-falú átkozott Dubitzát a' Horváth-orſzági Tábor erövel vette-meg, és annak le-lövöldözött falain lajtorjával máſztanak-bé a' mi Horvátaink, minekutánna (a' mint fellyebb a' Hadi-tanátstól ki-adott tudoſitáſokból ki-tettſzik) az itt fekvö Török Tábor egéſzſzen el-ſzéleſztetett vólna. — A' mi Nagy Táborunk a' Dunán és Tiſzán által költözött; ennek bal-ſzárnyát a' Bánát-felöl maga II-dik JOSEF, jobb ſzárnyát pedig *Lasci* vezérli. Zemlinbe nem maradott egyébb a' fö hadi-ſzálláſon, hanem tsak a' *Caſsa* és bizonyos örzö Sereg. — A' mit ezen mái *Kurirunknak* 787-dik és 788-dik lapján, az ezen hón. 7-dik és 8-dik napján a' Bánátból Méhádiából költ tudoſitás-ſzerént lehet olvasni, a' még eddig mind igaz; de tsak ugyan ezen réſz-ſzerént ſzerentsétlen eſettnek ſzerentsés és önként dolgozott végit ezen *Staféta* által érkezett Levelekböl láſsák az én Érd. Olvaſóim és tapsoljanak. Az egéſz hadi-háló igy fonatott: „ Azon mi 4 Bataliomunk, kik *Ó-Orſova* és *Suppanek* mellett feküſznek vala, parantsolatot vevének, hogy magokat minden puska ſzó nélkül viſzſza-von-

nyák (Lásd fellyebb a' 788-dik lapon) Ezen parantsolat nem egyébre való vala, hanem hogy azon 13-ezer Törökök, kik ezekre szándékozni már észre vétettek vala, a' vizen jönének által és bejebb. A' parantsolat-szerént ezen mi 4 Bataliomunk késötskére húzta-viszsza magát, azért vallott kárt (mellyet minden órán meg-tudúnk addig lásd a' 8-dikban költ Méhádiai tudositált fellyebb. 788) De ez a' félelmes viszsza-húzás tsak hadi-háló vala; mert a' mi 2 felöl ezen 13-ezer Töröknek került Sergeink ezeknek útját álván, az iratik, hogy ugy le-appritották ezen Török Tábort, a' viz közé szoritván, hogy tsak hir-mondani-is igen kevessen menteuek közüllök viszsza — nem tsak a' mi 4 Bataliomainktól el-prédált ágyukat és más hadi-dolgokat, hanem (a' 8000 kenyeren kivül, mellyet az éh Törökök azonnal fel-falatoztanak) azon 13-ezerböl álló Török Tábornak-is mindenét el-foglalták. — Most fog már a' Török Nagy Vezér vérrel verejtékezni! — most hallunk már ezután hireket. — Hogy Khotzim és Otzakov' meg-vétele ki-hirdetése megtsalt bennünket, azért nem kell Dubitzában kételkedni; mert tökéletesen meg-vétettettnek iratott, és a' Hadi-tanátstól várandó tudositásokból még a' héten környül-állásaitól edgyütt fogjuk bövebben meglátni. Minthogy ennek ki-hirdetésében a' Magyar Kurir az elsö a' Világon, a' mikben fogott hibázni, következendö Leveleiben jobbitja.

A' Hertzeg *Keburg* Táborától nem a' leg-jobb hirek érkeztek hozzánk; azonban mig a' dolognak tökélletesen végére mehetünk a' Lembergi Levelekböl ezeket olvassuk: „Minekutánna a' Khotzimra való tüzelés 26-dikban ujjalog és leg-nagyobb eröben el-kezdetett volna, a' Khotzimi Bassa egynéhány fö'bb Törökökkel edgyütt maga meg-jelenék a' mi fö Vezérünk elött, és 3 napi gondolkozásra-való idöt kére, és ha addig semmi segittség nem találna jöni a' Várat fel-adná. Ezen 3 napok el-telvén megint 2 napokat kérének. Ez alatt az idö alatt 2 Arméniai köntösben lévö emberek jövének

loval a' mi ſzélsö vigyázatunkra, és azon kérék az ott örizeten lévö Barko Húſzárit, hogy engednék-meg nékik lovaikat a' Dniſzter vizében meg-itatni. Ezek meg-engedék; amazok pedig azonban a' vizen által úſztatván, meg-vivék Khotzimba, hogy 6 napok alatt a' hatalmos ſegittség meg-érkeznék, mely a' Basát arra birá, hogy megint gondolkozásra való idöt kére, mellyet a' miéink annál könnyebben meg-engédének, mivel ſemmi ſegittség érkezésétöl nem félnek vala; és igy a' következendö Levél — — — A' Húſzárok meg-farmatringoztattak; kik ezeknek által-meneteleket meg-engedték vala. Innen minden órán meg-haljuk az igazat; ſok a' hir; de várjunk még egy kevſsett.

Kedves Kurirom! (Komárom T. T. *P* J**)

Ezen órában olvaſom a' Magyar Kurirban M. Gróf TELEKI ISTVÁN Urnak ſzomorú halálát, 's azon való ſzíves meg-induláſomban irtam ez egynéhány Verſeket, mellyeket más igaz Hazafiaknak nevekben-is hideg ſirhalmára kivánok hinteni.

Te, olly Diſzſze Musák kies Seregének
Mint a' vér-ſzín róſa a' *Flóra* kertének.
Kinek ujj koſzorút majd minden órára,
Maga kötött *Pállás* nemes homlokára. . .
Kinek böltseſséget ſzomjúzó ſzivének
Hogy kitsinyek Hazánk' vizei levének,
Mint *Cáſtor* és *Pollux* az arany gyapjuért:
Kedves Teſtvéreddel ama betsesbb jóért.
Atyád' karja közzül ſzálltál *Göttingában*,
Melly *Hyppocren*' kúttyát árúllva magában.
'S viſzſza tértél rakva haſznos böltseſséggel,
Hogy *JOSEFET* ſzolgáld ritka vitézséggel.
Láttad-is két tsatán a' Török' háborút,
Seb nélkül fejedre füztél két koſzorút.
Még *Márs*-is tiſztelte okos bátorságod'.
Örzött, 's méltó bérül adta Hadnagyságod'. . .
Te, kit tartánk edgyik virágzó ágának,
Ama böltsi *Hérokat* termö élö-fának,
A' TELEKI Háznak edgyik ſzem-fényének
Nyelvünk Oſzlopának, Hazánk' reménnyének.

Gróf *Teleki István!* — lelkünk sérelmére
Be véletlen jutál e' Halál' ivére!!
Bölts Gróf nagy reményü Urfid' édes Attya
Tudom hogy méllyebben a' bú szived hattya,
Hogy-sem mernék olajt sebedbe tölteni,
Félnék enyhült búdat újjra fel-költeni.
Vedd elö nagy lelkü Ur! hív kegyességed'
Ez 's nem halandó száj vigasztalhat téged'...
Kegyes Grófné!... talán érzetted elöre,
A' mi végeztetett Menyben ez idöre;
Mert készülö fiad öledbe szoritád
Könyved' záporával szintén el-boritád.
Mig sokára sirva ezt mondád — *Nem* — *bánod*,
Jaj!! szörnyü hir!... oda... szerelmes *Istvánod*
Mint edgy tzédrust a' szél: ugy ifjú korában
A' halál düjté öt a' földnek porában...
Halgass bús *Melpomén*!... mert né tán ezekre
Nemes érzö szive repedez izekre.
Könyve' özönének Jaj! mi lészen gáttya
Ha meg-hallya e' hirt kedves Testvér Báttya.
Ki, örömet akkor lelt *Hymen öltében*,
Mikor ö *Márs* alatt ment Török' elében...
Mint *Pollux Castorhoz* hív atyafiságát
Mutatta, meg-osztván halhatatlanságát:
Ugy tudom kész vólna magát meg-fosztani,
Ha lehetne vele éltét meg-osztani...
Magyarok!!... e' Hazát kik még szeretitek
'S e' hirt sirás nélkül kik nem vehetitek.
Jertek, hintsünk rósát e' Gróf sirhalmára...
Te maradék áldást szórj hideg hamvára. —

Hir-adás.

Ez elött más-fél esztendökkel T. T. *Pétzeli Jozsef* Urnak egynéhány Versekben szedett Meséi jelentetnek vala - meg a' *Magyar Musa* által az Olvasó Publikum elött; mellyeknek alkalmatosságával tapasztaltuk vala, hogy némellyek elött olly kedvet nyertenek ezen Verses Mesék, hogy az irót sokon azoknak további folytatásokra öztöneznék. A' honnan ezen fenn emlitett köz-jóra született tudós *Férfi*, hogy sok foglalatosságai között-is a' maga Nemzetétöl semmi szolgálatját meg-ne vonnya, edgy il-

lyen mulattságos Versekbe szedett mesékkel tellyes Könyvet botsatot-ki. Mennél bizonyosabb az, hogy ezen Mesék az Olvasókat mind tanitják, mind gyönyörkedtetik, annál kevesebbet kételkedhetünk benne, hogy ez a' Publikum elött kedvet ne találjon. A' Könyv áll 22 árkusból, és az árra-is 22 kr. lészen azért, hogy a' szegénebbek-is, nevezetesen az Oskolába járó gyermekek meg-szerezhessék: a' ki pedig 10 et vészen, vagy el-ád, annak a' 11-dik ingyen adattatik. Ha valamely Oskola-Tanitó pedig az Oskola számára 100-at vészen, jelentse magát a' Könyvszerzönél Komáromban, és magának-is 10, azon-kivül pedig némely jó-igyekezetü de szegény tanuló gyermekek' számára-is 10 ingyen adatik. Találtatik pedig R. Komáromban. — Pesten *Weingand* Urnál. — Debretzenben és S. Patakon a' Kollegyomokban — Kolosvárt T. T. Prof. *Sójalvi* Urnál. — Enyeden T. T. Prof. *Bodola* Urnál. — Szebenben *Benkö Ferentz* Urnál. — Miskoltzon T. T. Prof *Komjáti Abrahám* Urnál. — Györben T. T. *Szerentsi Nagy István* Urnál.

Noha már még tavaly egynéhány Mesék ki-tétettek vala a' *Magyar Musában*; de még sem lészen tatám terhekre az Olvasóknak, ha most-is ezek közzül egynéhánnyal rendre a' Kurirban, (hogy egyszer sok hellyet ne foglaljonak) kedveskedünk.

30-dik Mese. Pujka és tsirkéi.

Edgy Pujka tsirkéit vivén legelöre,
Szava' sok hangjához szoktatta elöre.
Hogy az sinór mérték 's intés gyanánt légyen'
Víg vagy bús esetben ki ki mit, 's hogy tégyen.
Ha kotyogok, ugy mond, akkor gyórsan jertek,
Mert valamely ritka étket töllem nyertek.
Mikor sirva nyógök, a' fübe bújjatok,
Mig a' ragadozó által-megy rajtatok.
Minden veszély nélkül igy sok nap' legeltek,
Estve puha ágyat Annyok alatt leltek:
De hogy erösödni kezdettek sokára,
Kevélet hajtottak az Annyok' szavára.

Edgyszer hogy szökdösiek a' hívés térségenn
Vigyázó Annyok lát egy motskot az égenn.
Fel-sem' vette volna azt más állat' szeme;
De ö tudván, hogy az nem jó felleg' neme
Sír, fut, nyög, le-sippad, fübe dugja fejét;
Hogy ki ki keresse ott menedék hellyét.
Az el-rémült Pókák erre hasra húlnak;
A' hol leg-sürübb volt a' fü meg lapúlnak:
De kettö a' többit nevetvén meg-állott,
Azonban mint gyors nyil a' héjja le-szállott;
Ezt orrába, amazt körmébe szoritá;
Ugy hogy mind a' kettöt a' vér el-boritá.
'S mig fel-felé öket viszi tsattogásal,
Sírásokra Annyok igy szóll zokogásal:
Jótokra tzélozó szóm' meg-útáltátok,
Makaitságtok' bérét im meg-találtátok...
Nem tudván fok mérges gyermek maga javát
Meg-veti öt' kérö Attya' 's Annya' szavát;
Egy bün-után mást tész, ugy rohan vesztére,
Mig utól éri öt feslettsége' bére.

Eger Várossában Jul. 30-dikán midön az ö Felsége engedelméböl már 3 esztendöktöl fogva épülö és már készen lévö régi Görög nem edgyesült Vallásuaknak Templomára és annak tornyára, az aranyos gombot és kereszteket, doboknak, trompitaknak harsogása, és mo'sár ágyuknak dörgése alatt feltennék; azoknak vigyázatlansága által a' kik a' mosárokot örömökben hirtelenkedve töltötték, egy mosár fok darabokba széllyel szakada: melynek darabjai által egy ottan álló Kádár-legény minyvárt életétöl, egy növedékeny leányka pedig edgyik kezétöl, és kevés órák mulva életétöl-is meg-foszttatának; ezen-kivül a' gomb tsinálónak jobb, egy napszámosnak pediglen bal-lábát öszve-rontá. E' szerént a' helyett hogy a' munkának el-végezését örvendezésel inneplenék-meg; illyen szerentsétlen esetröl leve azon ujjonnan épült torony emlékezetésé.

St. S.